

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 5: ΗΘΙΚΗ

B_ 5.5. Ετερότητα

Βιώνοντας

- Εναλλακτικά:

«**Τοποθέτηση απέναντι σε κείμενο**»

1) Οδυσσέα Ελύτη, *Άξιον εστί* (απόσπασμα)

«Βλέπεις, είπε, είναι οι Άλλοι
και δε γίνεται Αυτοί χωρίς Εσένα
και δε γίνεται μ' Αυτούς χωρίς, Εσύ
Βλέπεις, είπε, είναι οι Άλλοι
Και ανάγκη πάσα να τους αντικρίσεις
Η μορφή σου αν θέλεις ανεξάλειπτη να 'ναι
Και να παραμένει αυτή».

2) Ποίημα της Δήμητρας Χ. Χριστοδούλου, *Για ένα παιδί που κοιμάται*.

Για ένα παιδί που κοιμάται

Το ΠΟΙΗΜΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ στην ποιητική συλλογή Το κυπαρίσσι των εργατικών(1981). Όπως είναι γνωστό, μετά την κατάρρευση των καθεστώτων των Ανατολικών χωρών, πολλοί κάτοικοι κατέφυγαν στην Ελλάδα προς αναζήτηση εργασίας. Στην κατηγορία αυτή ανήκει και το παιδί του ποιήματος που αναγκάζεται να πηγαίνει όπου υπάρχουν φωτεινοί σηματοδότες (φανάρια) και σταματούν τα αυτοκίνητα.

Νύχτα. Η κίνηση αραιή στη λεωφόρο.

Μες στο κλειστό, το φωτισμένο εργοστάσιο,

Οι μηχανές, αποσταμένες μα άγρυπνες,

Επιβλέπουν σαν άκακοι γίγαντες

Τον ύπνο του μικρού. Στριμωγμένος

5

Κοντά στη σκάρα του ατμού,

Με του αδελφού του το παλτό σκεπασμένος

Ξεκουράζεται.

Όλη τη μέρα δουλεύει στα φανάρια

Σκουπίζει τζάμια βιαστικά με το κόκκινο.

10

Εισπράττει κέρματα ή την εύλογη αγανάκτηση.

Περιμένει το επόμενο φανάρι.

Τίμια κερδίζει έτσι και ψωμί

Και το μερίδιο του νυχτοφύλακα,

Που τον αφήνει να κοιμάται εκεί μέσα.

15

Τα χιονισμένα βουνά της πατρίδας του,

Τα χέρια της μάνας του που τύλιγαν γύρω του

Γυναίκειο μαντίλι για το κρύο,

Το δάσκαλο που πληρωνότανε με γάλα

Μόλις θυμάται. 20
Θυμάται κάτι ελληνικά από το στόμα του,
Που τώρα εδώ ακούγονται αλλιώςτικα.
Όχι σαν βότσαλα γυαλιστερά μεγάλης θάλασσας,
Όχι σαν ποδοβολητό του αλόγου
Ενός ανίκητου στρατηλάτη, 25
Αλλά να, σαν τα κέρματα στην τσέπη,

Σαν το φτύσιμο στο βλέμμα του πελάτη.
Καμιά φορά πιο εγκάρδια
Σαν τούτο δω το βουητό της σκάρας,
Που όλο ανεβάζει το θερμό ατμό.

Στο σχολικό βιβλίο *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, της Γ' λυκείου
(<http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C131/595/3928,17329/>)
και στο αντίστοιχο της Β' Γυμνασίου
(<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL105/229/1693,5428/>)

3) Πάστορας Martin Niemöller (1892-1984), “Πρώτα ήρθαν...”

«Πρώτα ήρθαν...» είναι ο τίτλος μιας ευρέως γνωστής ρήσης, που αποδίδεται στον Γερμανό λουθηρανό πάστορα Μάρτιν Νίμελερ, και πραγματεύεται την αδράνεια των Γερμανών συμπατριωτών του έναντι των μεθόδων του ναζιστικού τυραννικού καθεστώτος και συγκεκριμένα των εκκαθαρίσεων στοχευμένων πολιτικών, εθνικών, θρησκευτικών και κοινωνικών ομάδων ανθρώπων, που πραγματοποιήθηκαν από το καθεστώς. Δεν υπάρχει ομοφωνία ούτε σχετικά με τους ακριβείς εκφραστικούς τύπους που χρησιμοποιήθηκαν από τον Νίμελερ, ούτε για την ακριβή χρονική στιγμή δημιουργίας της. Το περιεχόμενο της ρήσης πιθανόν να παρουσιάστηκε διαφορετικά από τον Νίμελερ σε διαφορετικές περιστάσεις. ...Η ρήση δημοσιεύτηκε το 1955 στο βιβλίο του Milton Mayer *Νόμιζαν πως ήταν ελεύθεροι* (Αγγλικά: *They thought they were free*), που είναι βασισμένο σε συνεντεύξεις που πήρε στη Γερμανία αρκετά χρόνια πριν. Η ρήση επισημάνθηκε από ακτιβιστές πολιτικών δικαιωμάτων και παιδαγωγούς στις Η.Π.Α. στα τέλη της δεκαετίας του 1950. Η ρήση εντοπίζεται σε αρκετούς λόγους που έδωσε ο Νίμελερ το 1946.

[Πηγή:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%81%CF%8E%CF%84%CE%B1_%CE%AE%CF%81%CE%B8%CE%B1%CE%BD...].

«Όταν ήρθαν να πάρουν τους τσιγγάνους δεν αντέδρασα. Δεν ήμουν τσιγγάνος.

Όταν ήρθαν να πάρουν τους κομμουνιστές δεν αντέδρασα. Δεν ήμουν κομμουνιστής.

Όταν ήρθαν να πάρουν τους Εβραίους δεν αντέδρασα. Δεν ήμουν Εβραίος.

Όταν ήρθαν να πάρουν εμένα δεν είχε απομείνει κανείς για να αντιδράσει.»

Για σένα που νομίζεις..

ότι η δική σου σειρά δε θα φτάσει ποτέ..

ότι επειδή ακόμη δε χρειάστηκε να πας στο νοσοκομείο και να σε διώξουν γιατί δεν έχεις λεφτά..

Ότι επειδή ακόμη έχεις ένα πιάτο φαί, δε θα στο πάρουν

Ότι ακόμη δε σου πήραν το σπίτι του πατέρα σου για χρέη στο Δημόσιο, θα τη γλυτώσεις

Ότι επειδή το παιδί σου ακόμη είναι στο σχολείο, θα συνεχίσει..

Ότι η ζωή σου δεν επηρεάζεται από εκείνη του διπλανού σου..

Νοηματοδοτώντας:

«Παραγωγή κάρτας γνώσεων»

1. Φράσεις από την **Καινή Διαθήκη**:

- Ιω 13,34: Αγαπάτε αλλήλους. Όπως σας αγάπησα εγώ, να αγαπάτε κι εσείς ο ένας τον άλλο.
- Δευτ 10,19: Να αγαπάτε, λοιπόν, τους ξένους, γιατί κι εσείς ήσασταν ξένοι στην Αίγυπτο.
- Εβρ 13,1-3: Συνεχίστε ν' αγαπάτε ο ένας τον άλλο σαν αδέρφια. Μην ξεχνάτε τη φιλοξενία, γιατί μ' αυτήν μερικοί, χωρίς να το ξέρουν, φιλοξένησαν αγγέλους. Να θυμάστε τους φυλακισμένους, σαν να είστε κι εσείς φυλακισμένοι μαζί τους· κι όσους υποφέρουν, γιατί κι εσείς μπορείτε να βρεθείτε στη θέση τους..
- Γαλ 6,2: Να σηκώνετε ο ένας το φορτίο του άλλου, κι έτσι θα εφαρμόσετε πλήρως το νόμο του Χριστού. Αλλήλων τα βάρη βαστάζετε.
- Μτ 5, 45: ...αυτός (ο Πατέρας) ανατέλλει τον ήλιο του για κακούς και καλούς και στέλνει τη βροχή σε δικαίους και αδίκους.
- Μτ 12,35: Ο καλός άνθρωπος βγάζει από το καλό του απόθεμα τα καλά, κι ο κακός άνθρωπος από το απόθεμα της κακίας του τα άσχημα λόγια.
- Μτ 7,1-5: 1«Μην κρίνετε τους συνανθρώπους σας, για να μη σας κρίνει κι εσάς ο Θεός [Μη κρίνετε ίνα μη κριθήτε]. 2Με το κριτήριο που κρίνετε θα κριθείτε, και με το μέτρο που μετράτε θα μετρηθείτε. 3Πώς μπορείς και βλέπεις το σκουπιδάκι στο μάτι του αδερφού σου και δε νιώθεις ένα ολόκληρο δοκάρι στο δικό σου μάτι; 4Η πώς θα πεις στον αδερφό σου “άφησέ με να σου βγάλω το σκουπιδάκι από το μάτι σου”, όταν έχεις ένα ολόκληρο δοκάρι στο δικό σου μάτι; 5Υποκριτή! Βγάλε πρώτα από το μάτι σου το δοκάρι, και τότε θα δεις καθαρά και θα μπορέσεις να βγάλεις το σκουπιδάκι από το μάτι του αδερφού σου».
- Λκ 6,27: Αγαπάτε τους εχθρούς σας, ευεργετείτε όσους σας μισούν.
- Ιω 8,7: Όποιος από σας είναι αναμάρτητος, ας ρίξει πρώτος πέτρα πάνω της» (Ο αναμάρτητος πρώτος τον λίθον βαλέτω).
- Ρωμ 2,1: ...κρίνοντας τον άλλο, καταδικάζεις τον ίδιο τον εαυτό σου, αφού κι εσύ ο κριτής κάνεις τα ίδια..
- Μκ 10,31: Πολλοί δε έσονται πρώτοι έσχατοι και έσχατοι πρώτοι.
- Λκ 6, 27-28: «Σ' εσάς όμως που μ' ακούτε λέω: Αγαπάτε τους εχθρούς σας, ευεργετείτε όσους σας μισούν· 28δίνετε ευχές σ' όσους σας δίνουν κατάρες, προσεύχεστε γι' αυτούς που σας κακομεταχειρίζονται.
- Γαλ 5, 14: Άλλωστε όλος ο νόμος συνοψίζεται σε μια φράση: Στο ν' αγαπήσεις τον πλησίον σου σαν τον εαυτό σου.
- Ρωμ 15,2: Η συμπεριφορά του καθενός μας να είναι αρεστή στον πλησίον, ώστε να τον βοηθάει να προκόβει στο αγαθό.
- Α Κορ 16,14: Όλες τις πράξεις σας να τις εμπνέει η αγάπη.
- Ρωμ 13,10: Η αγάπη σε καμιά περίπτωση δεν κάνει κακό στον άλλο· η αγάπη είναι η τέλεια εκπλήρωση των εντολών του Θεού.

2. Φράσεις από την **Παλαιά Διαθήκη**:

- Παρ 11,12: Ο ανόητος χλευαστικά μιλάει για τον πλησίον του, μα ο συνετός σωπαίνει..
- Παρ 21,12: Πάντα του ασεβή η ψυχή διψάει για το κακό· ούτε για τον πλησίον του έλεος δεν έχει...
- Παρ 3,34: Εναντιώνεται στους αλαζόνες, ενώ δείχνει αγάπη στους ταπεινούς.

- Εναλλακτικά:

«**Έντεχνος συλλογισμός (Artful thinking)**»

1. Φωτογραφίες

2. Μτ 25, 31-40: Πώς θα κριθεί ο κόσμος

31«Όταν θα έρθει ο Υιός του Ανθρώπου με όλη του τη μεγαλοπρέπεια και θα τον συνοδεύουν όλοι οι άγιοι άγγελοι, θα καθίσει στο βασιλικό θρόνο του. 32Τότε θα συναχθούν μπροστά του όλα τα έθνη, και θα τους ξεχωρίσει όπως ξεχωρίζει ο βοσκός τα πρόβατα από τα κατσίκια. 33Τα πρόβατα θα τα τοποθετήσει στα δεξιά του και τα κατσίκια στ' αριστερά του. 34Θα πει τότε ο βασιλιάς σ' αυτούς που βρίσκονται δεξιά του: "ελάτε, οι ευλογημένοι απ' τον Πατέρα μου, κληρονομήστε τη βασιλεία που σας έχει ετοιμαστεί απ' την αρχή του κόσμου. 35Γιατί, πείνασα και μου δώσατε να φάω, δίψασα και μου δώσατε να πιω, ήμουν ξένος και με περιμαζέψατε, 36γυμνός και με ντύσατε, άρρωστος και μ' επισκεφθήκατε, φυλακισμένος κι ήρθατε να με δείτε". 37Τότε θα του απαντήσουν οι άνθρωποι του Θεού: "Κύριε, πότε σε είδαμε να πεινάς και σε θρέψαμε ή να διψάς και σου δώσαμε να πιεις; 38Πότε σε είδαμε ξένον και σε περιμαζέψαμε ή γυμνόν και σε ντύσαμε; 39Πότε σε είδαμε άρρωστον ή φυλακισμένον κι ήρθαμε να σε επισκεφθούμε;" 40Τότε θα τους απαντήσει ο βασιλιάς: "σας βεβαιώνω πως αφού τα κάνατε αυτά για έναν από τους άσημους αδερφούς μου, τα κάνατε για μένα".».

Αναλύοντας:

«Σύγκριση κειμένων»

1. Κείμενα από την **Αγία Γραφή**:

- Γαλ 3, 28: Δεν υπάρχει πια Ιουδαίος και ειδωλολάτρης, δεν υπάρχει δούλος και ελεύθερος, δεν υπάρχει άντρας και γυναίκα· όλοι σας είστε ένας, χάρη στον Ιησού Χριστό.
- Ιω 13,34: Αγαπάτε αλλήλους. Όπως σας αγάπησα εγώ, να αγαπάτε κι εσείς ο ένας τον άλλο.
- Δευτ 10,19: Να αγαπάτε, λοιπόν, τους ξένους, γιατί κι εσείς ήσασταν ξένοι στην Αίγυπτο...
- Εβρ 13,1-3: Συνεχίστε ν' αγαπάτε ο ένας τον άλλο σαν αδέρφια. Μην ξεχνάτε τη φιλοξενία, γιατί μ' αυτήν μερικοί, χωρίς να το ξέρουν, φιλοξένησαν αγγέλους. Να θυμάστε τους φυλακισμένους, σαν να είστε κι εσείς φυλακισμένοι μαζί τους· κι όσους υποφέρουν, γιατί κι εσείς μπορείτε να βρεθείτε στη θέση τους...
- Α Ιω 4, 20: Αν κάποιος πει «αγαπώ το Θεό», μισεί όμως τον αδερφό του, είναι ψεύτης. Γιατί, πραγματικά, αυτός που δεν αγαπάει τον αδερφό του, τον οποίο βλέπει, πώς μπορεί να αγαπάει το Θεό, τον οποίο δε βλέπει;
- Λκ 17, 11-19: **Θεραπεία των δέκα λεπρών**

11Πηγαίνοντας ο Ιησούς προς την Ιερουσαλήμ, περνούσε ανάμεσα από τη Σαμάρεια και τη Γαλιλαία. 12Καθώς έμπαινε σ' ένα χωριό, τον συνάντησαν δέκα λεπροί· στάθηκαν λοιπόν από μακριά 13και του φώναζαν δυνατά: «Ιησού, αφέντη, ελέησέ μας!» 14Βλέποντάς τους εκείνος τους είπε: «Πηγαίνετε να σας εξετάσουν οι ιερείς». Και καθώς πήγαιναν, καθαρίστηκαν από τη λέπρα. 15Ένας απ' αυτούς, όταν είδε ότι θεραπεύτηκε, γύρισε δοξάζοντας με δυνατή φωνή το

Θεό, 16έπεσε με το πρόσωπο στα πόδια του Ιησού και τον ευχαριστούσε. Κι αυτός ήταν Σαμαρείτης. 17Τότε ο Ιησούς είπε: «Δε θεραπεύτηκαν και οι δέκα; Οι άλλοι εννιά πού είναι; 18Κανένας τους δε βρέθηκε να γυρίσει να δοξάσει το Θεό παρά μόνο τούτος εδώ ο αλλοεθνής;» 19Και σ' αυτόν είπε: «Σήκω και πήγαινε στο καλό· η πίστη σου σε έσωσε».

– **Λκ 8, 26-39: Η θεραπεία του δαιμονισμένου στα Γάδαρα**

26 Ο Ιησούς κατέπλευσε στην περιοχή των Γαδαρηνών, που βρίσκεται στην απέναντι όχθη από τη Γαλιλαία. 27 Όταν βγήκε στην ξηρά, τον συνάντησε κάποιος άντρας από την πόλη, που είχε μέσα του δαιμόνια από πολύν καιρό. Ρούχο δεν ντυνόταν ούτε έμενε σε σπίτι, αλλά ζούσε στα μνήματα. 28 Όταν είδε τον Ιησού, έβγαλε μια κραυγή, έπεσε στα πόδια του και του είπε με δυνατή φωνή: «Τι δουλειά έχεις εσύ μ' εμένα Ιησού, Υιέ του ύψιστου Θεού; Σε παρακαλώ μη με βασανίσεις». 29 Αυτά τα είπε, γιατί ο Ιησούς είχε διατάξει το δαιμονικό πνεύμα να βγει από τον άνθρωπο. Από πολλά χρόνια τον είχε στην εξουσία του, και για να τον συγκρατήσουν τον έδεσαν με αλυσίδες και του έβαζαν στα πόδια σιδερένια δεσμά. Εκείνος όμως έσπαζε τα δεσμά, και το δαιμόνιο τον οδηγούσε στις ερημιές. 30 Ο Ιησούς τον ρώτησε: «Ποιο είναι το όνομά σου;» Εκείνος απάντησε: «Λεγεών»· γιατί είχαν μπει μέσα του πολλά δαιμόνια. 31Τα δαιμόνια, λοιπόν, τον παρακαλούσαν να μην τα διατάξει να πάνε στην άβυσσο.

32Εκεί κοντά ήταν ένα κοπάδι από πολλούς χοίρους που έβοσκαν στο βουνό, και τα δαιμόνια παρακαλούσαν τον Ιησού να τους επιτρέψει να μπουν στους χοίρους, και τους το επέτρεψε. 33Βγήκαν, λοιπόν, από τον άνθρωπο και μπήκαν στους χοίρους. Τότε το κοπάδι όρμησε προς τον γκρεμό και πνίγηκε στη λίμνη. 34Μόλις οι βοσκοί είδαν τι έγινε, έφυγαν και το είπαν στην πόλη και στην ύπαιθρο. 35Βγήκαν οι άνθρωποι να δουν τι έγινε και ήρθαν κοντά στον Ιησού. Βρήκαν τον άνθρωπο από τον οποίο βγήκαν τα δαιμόνια να κάθεται δίπλα στον Ιησού, να φοράει ρούχα και να φέρεται λογικά, και φοβήθηκαν. 36Όσοι είχαν δει τι είχε γίνει, τους είπαν για το πώς ο δαιμονισμένος σώθηκε. 37Τότε όλο το πλήθος από την περιοχή των Γαδάρων παρακαλούσαν τον Ιησού να φύγει από κοντά τους, γιατί τους είχε πιάσει μεγάλος φόβος. Εκείνος μπήκε στο πλοιάριο για να γυρίσει πίσω. 38 Ο άνθρωπος από τον οποίο είχαν βγει τα δαιμόνια τον παρακαλούσε να τον πάρει μαζί του. Ο Ιησούς όμως του είπε να φύγει, με τα παρακάτω λόγια: 39«Γύρισε στο σπίτι σου και διηγήσου όσα έκανε σ' εμένα ο Θεός». Εκείνος έφυγε διαλαλώντας σ' όλη την πόλη όσα έκανε σ' αυτόν ο Ιησούς.

- **Μτ 21, 31**: Σας βεβαιώνω πως οι τελώνες και οι πόρνες θα μπουν πριν από σας στη βασιλεία του Θεού.

2. Βίος της Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας

Τον βίο της Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας συνέγραψε ο Άγιος Σωφρόνιος Πατριάρχης Ιεροσολύμων (τιμάται 11 Μαρτίου), ο οποίος συνέγραψε διάφορα ασκητικά και υμνογραφικά κείμενα που διαποτίζονται από το πνεύμα της Ορθοδόξου θεολογίας και της ασκητικής παραδόσεως.

Η Οσία Μαρία γεννήθηκε στην Αίγυπτο και έζησε κατά τους χρόνους του αυτοκράτορα Ιουστινιανού (527 - 565 μ.Χ.). Από τα δώδεκα χρόνια της πέρασε στην Αίγυπτο μια ζωή ασωτίας, αφού από την μικρή αυτή ηλικία διέφθειρε την παρθενία

της και είχε ασυγκράτητο και ακόρταγο το πάθος της σαρκικής μείξεως. Ζώντας αυτήν την ζωή δεν εισέπραττε χρήματα, αλλά απλώς ικανοποιούσε το πάθος της. Η ίδια ξαγορεύθηκε στον Αββά Ζωσιμά ότι διετέλεσε: «δημόσιον προκείμενη τῆς ἀσωτίας υπέκκαυμα, οὐ δόσεως τινός, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἔνεκεν», κάνοντας δηλαδή το έργο της δωρεάν, «έκτελοῦσα τὸ ἐν ἐμοὶ καταθύμιον». Και όπως του αποκάλυψε, είχε ακόρεστη επιθυμία και ακατάσχετο έρωτα να κυλιέται στο βόρβορο που ήταν η ζωή της και σκεπτόταν έτσι ντροπιάζοντας την ανθρώπινη φύση.

Λόγω της άσωτης ζωής και της σαρκικής επιθυμίας που είχε, κάποια φορά ακολούθησε τους προσκυνητές που πήγαιναν στα Ιεροσόλυμα για να προσκυνήσουν τον Τίμιο Σταυρό. Και αυτό το έκανε, όχι για να προσκυνήσει τον Τίμιο Σταυρό, αλλά για να έχει πολλούς εραστές που θα ήταν έτοιμοι να ικανοποιήσουν το πάθος της. Περιγράφει δε και η ίδια ρεαλιστικά και τον τρόπο που επιβίβαστηκε στο πλοιάριο. Και, όπως η ίδια αποκάλυψε, κατά την διάρκεια του ταξιδιού της δεν υπήρχε είδος ασέλγειας από όσα λέγονται και δεν λέγονται, του οποίου δεν έγινε διδάσκαλος σε εκείνους τους ταλαίπωρους ταξιδιώτες. Και η ίδια εξέφρασε την απορία της για το πώς η θάλασσα υπέφερε τις ασωτίες της και γιατί η γη δεν άνοιξε το στόμα της και δεν την κατέβασε στον άδη, επειδή είχε παγιδεύσει τόσες ψυχές. Κατά την διάρκεια του ταξιδιού αυτού δεν αρκέστηκε στο ότι διέφθειρε τους νέους, αλλά διέφθειρε και πολλούς άλλους από τους κατοίκους της πόλεως και τους ξένους επισκέπτες. Και στα Ιεροσόλυμα που πήγε κατά την εορτή του Τιμίου Σταυρού, περιφερόταν στους δρόμους «ψυχᾶς νέων ἀγρεύουσα».

Αισθάνθηκε όμως, βαθιά μετάνοια από ένα θαυματουργικό γεγονός. Ενώ εισερχόταν στο ναό για να προσκυνήσει το Ξύλο του Τιμίου Σταυρού, κάποια δύναμη την εμπόδισε να προχωρήσει. Στην συνέχεια στάθηκε μπροστά σε μία εικόνα της Παναγίας, έδειξε μεγάλη μετάνοια και ζήτησε την καθοδήγηση και βοήθεια της Παναγίας. Με την βοήθεια της Θεοτόκου εισήλθε ανεμπόδιστα αυτή την φορά στον ιερό ναό και προσκύνησε τον Τίμιο Σταυρό. Στην συνέχεια, αφού ευχαρίστησε την Παναγία, άκουσε φωνή που την προέτρεπε να πορευθεί στην έρημο, πέραν του Ιορδάνου. Αμέσως ζήτησε την συνδρομή και την προστασία της Θεοτόκου και πήρε τον δρόμο της προς την έρημο, αφού προηγουμένως πέρασε από την ιερά μονή του Βαπτιστού στον Ιορδάνη ποταμό και κοινώνησε των Αχράντων Μυστηρίων. Στην έρημο έζησε σαράντα επτά χρόνια, χωρίς ποτέ να συναντήσει άνθρωπο.

Κατά τα πρώτα δεκαεπτά χρόνια στην έρημο, πάλεψε πολύ σκληρά για να νικήσει τους λογισμούς και τις επιθυμίες της, ουσιαστικά για να νικήσει τον διάβολο που την πολεμούσε με τις αναμνήσεις της προηγούμενης ζωής.

Η Οσία ζούσε δεκαεπτά χρόνια στην έρημο «θηρσὶν ἀνημέροις ταῖς ἀλόγοις ἐπιθυμίαις πυκτεύουσα». Είχε πολλές επιθυμίες φαγητών, ποτών και «πορνικῶν ἄσμάτων» και πολλούς λογισμούς που την ωθούσαν προς την πορνεία. Όμως, όταν ερχόταν κάποιος λογισμός μέσα της, έπεφτε στην γη, την έβρεχε με δάκρυα και δεν σηκωνόταν από τη γη «ἔως ὅτου τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ γλυκὺ περιέλαμψεν καὶ τοὺς λογισμοὺς τοὺς ἐνοχλοῦντας μοὶ ἐδίωξεν». Συνεχώς προσευχόταν στην Παναγία, την οποία είχε εγγυήτρια της ζωής της μετανοίας που έκανε. Το ιμάτιό της σχίσθηκε και καταστράφηκε και έκτοτε παρέμεινε γυμνή. Καιγόταν από τον καύσωνα και έτρεμε από τον παγετό και «ὡς πολλάκις μὲ χαμαὶ πεσοῦσαν ἄπνουν μείναι σχεδὸν καὶ ἀκίνητον».

Ύστερα από σκληρό αγώνα, με τη Χάρη του Θεού και την συνεχή προστασία της Παναγίας, ελευθερώθηκε από τους λογισμούς και τις επιθυμίες, οπότε μεταμορφώθηκε το λογιστικό και παθητικό μέρος της ψυχής της, καθώς επίσης εθεώθη και το σώμα της.

Λόγω της μεγάλης πνευματικής της καταστάσεως στην οποία έφθασε η Οσία Μαρία, έλαβε από τον Θεό το διορατικό χάρισμα. [...]

Η Εκκλησία τιμά την μνήμη της Οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας την 1^η Απριλίου και την Ε' Κυριακή των Νηστειών.

Πηγή: <http://www.saint.gr/156/saint.aspx>

3. Από το Κοράνιο:

- κεφ. 2, στίχοι 177: Ευσέβεια δεν είναι να στρέψετε το πρόσωπό σας προς την ανατολή ή τη δύση· ευσεβείς είναι όσοι πιστεύουν στον Θεό, στους αγγέλους Του, στην ημέρα της Κρίσεως και στους προφήτες. Όσοι ευεργετούν, με την αγάπη του Θεού, τον πλησίον τους, τα ορφανά, τους φτωχούς, τους οδοιπόρους, τους ζητιάνους· όσοι εξαγοράζουν τους αιχμαλώτους, όσοι δεν παραμελούν την προσευχή, όσοι καταβάλλουν τον φόρο της ελεημοσύνης, όσοι εκπληρώνουν τις υποσχέσεις τους, όσοι δείχνουν εγκαρτέρηση στις δυστυχίες, στις συμφορές και στις καταπιέσεις: όλοι αυτοί είναι δίκαιοι και φοβούνται τον Κύριο.
- κεφ. 2, 273: Ανάμεσά σας υπάρχουν φτωχοί, οι οποίοι πολεμούν αφοσιωμένα για την πίστη και στερούνται τα μέσα για να ταξιδέψουν στη γη για εμπόριο. Όποιος αυτό δεν το ξέρει, τους θεωρεί πλούσιους, λόγω της μετριοφροσύνης τους. Εσύ θα τους αναγνωρίσεις από τις αρχές τους, καθώς δεν ενοχλούν τους ανθρώπους παρακαλώντας τους. Ο Κύριος, όμως, θα μάθει τι τους έδωσες.
- κεφ. 4, στ. 124: Όποιος κάνει το καλό, είτε άντρας είτε γυναίκα, και είναι ταυτόχρονα και πιστός μουσουλμάνος, θα μπει στον Παράδεισο, χωρίς να χάσει ούτε ένα ελάχιστο μέρος από την αμοιβή του.
- κεφ. 10, στ. 26-27: Σε όσους έκαναν το καλό, [ο Θεός] χαρίζει αγαθά. Ούτε η ωχρότητα ούτε η ντροπή θα μπορέσουν να σκοτεινιάσουν τη λάμψη του προσώπου τους. Θα κατοικήσουν, μάλιστα, αιώνια στον Παράδεισο.

- (2016). *Το Κοράνιο*. Απόδοση στη νέα ελληνική από τη φιλολογική ομάδα Κάκτου σύμφαν με τις ερμηνευτικές παραδοχές της κλασικής μετάφραση του Γ. Ι. Πεντάκη.
Αθήνα: ΔΟΛ (Το Βήμα)

4. Ηθικές κατευθύνσεις του Βουδδισμού

...Σ' αυτό το θεωρητικό πλαίσιο [του Τεραβάντα ή Χιναγιάννα Βουδδισμού] έχουν διαμορφωθεί οι πρακτικές ηθικές κατευθύνσεις του Βουδδισμού, που καθορίζουν τη συμπεριφορά των οπαδών του. Οι λαϊκοί υποχρεούνται: α) Να σέβονται κάθε μορφή ζωής και να αποφεύγουν την οποιαδήποτε βλάβη της. β) Να μην παίρνουν ό,τι δεν τους προσφέρεται. γ) Να απέχουν από κάθε μορφή ασέλγειας...

...[Στον Μαχαγιάννα Βουδδισμό] Το κύριο χαρακτηριστικό κάθε Μποντισάττβα είναι η συμπάθεια προς όλα τα όντα και η διάθεση βοήθειας...

Γιαννουλάτος, Αν. (2004). Ίχνη από την αναζήτηση του υπερβατικού.
Αθήνα: Ακρίτας, σ. 202, 205.

5. Ηθική διδασκαλία του Βουδδισμού (άρθρο από κυπριακή ηλ/νική εφημερίδα)

Διαφορετικές θρησκείες, κοινά οράματα και προσανατολισμοί

ΤΟΥ ΝΙΚΗΤΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ (23.11.2008)

Δεκάδες ήταν οι θρησκευτικοί ηγέτες που κατέκλυσαν την Κύπρο συμμετέχοντας στο διαθρησκευτικό συνέδριο, που πραγματοποιήθηκε την περασμένη βδομάδα στη Λευκωσία. Καλούνται τώρα να ασκήσουν την επιρροή τους προς τις κυβερνήσεις των χωρών τους, για να αποδοθεί ειρήνη στην οικουμένη.

Μιλώντας στην τελετή λήξης, ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος απηύθυνε έκκληση προς τους εκπροσώπους των θρησκευτικών κοινοτήτων, που παρευρέθησαν στο συνέδριο, να ασκήσουν την επιρροή τους προς τις κυβερνήσεις των χωρών τους, «για να αποδοθεί και σ' εμάς δικαιοσύνη και να εδραιωθεί η ειρήνη στον πολύπαθο αυτόν τόπο». [...]

Ο Βουδδισμός λέει ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι

ΑΝΑΜΕΣΑ στους συνέδρους ήταν και ο Γενικός Γραμματέας της οργάνωσης των βουδδιστών *Venerable U Uttara*, ο οποίος για πρώτη φορά βρέθηκε στην Κύπρο και με τον οποίο είχαμε την ευκαιρία να συνομιλήσουμε.

- Σας καλωσορίζουμε στην Κύπρο και θα θέλαμε να μας αναπτύξετε τη σημασία αυτού του συνεδρίου που πραγματοποιείται στη χώρα μας.

- Το Συνέδριο αυτό είναι αφιερωμένο στην παγκόσμια ειρήνη και στο ρόλο των διαφόρων Εκκλησιών για την επίτευξη της ειρήνης. Είναι πολύ συμβολικό ότι το συνέδριο αυτό διοργανώνεται φέτος στην Κύπρο, ένα νησί μοιρασμένο, με δύο διαφορετικούς λαούς και δύο θρησκείες, που πρέπει να συνυπάρξουν για την επίτευξη της ειρήνης. Ακριβώς όπως το θέμα του Συνεδρίου, στην Κύπρο υπάρχουν δύο λαοί με διαφορετικές κουλτούρες, ιστορία, γλώσσα και θρησκεία. Αν καταφέρουμε τόσο εδώ στην Κύπρο όσο και σε όλο τον κόσμο να εντοπίσουμε και να τονίσουμε τα κοινά που έχουμε σαν άνθρωποι, παρά τις διαφορές μας, είτε αυτές οι διαφορές εστιάζονται σε θέματα θρησκείας είτε σε θέματα πολιτικής, τότε όλα τα προβλήματα στον κόσμο θα αμβλυνθούν.

- Τι αντιπροσωπεύει ο Βουδδισμός και ποιες είναι οι βασικές σας αρχές;

- Στο Βουδδισμό δεν παίζουν ρόλο τα χρήματα, δεν έχει αξία αν είσαι πλούσιος ή φτωχός. Στόχος του ανθρώπου είναι η επίτευξη της ηρεμίας και της γαλήνης, συνεπώς και της ειρήνης.

- Γνωρίζετε ποιες είναι οι διαφορές μεταξύ Βουδδισμού και Ορθοδοξίας;

- Σαν λαοί, δυστυχώς έχουμε μία τεράστια γεωγραφική απόσταση μεταξύ μας και δεν μας έχει δοθεί η ευκαιρία να γνωρίσουμε από κοντά τα κοινά μας σημεία και τις διαφορές μας. Αν και γνωρίζω, όπως σας είπα και πιο πριν, για την ιστορία σας και τα προβλήματα που αντιμετωπίζετε, πιστεύω ότι έχουμε πολλά κοινά σημεία στη θρησκεία μας. Οι βασικές αρχές του Χριστιανισμού είναι ακριβώς ίδιες με το Βουδδισμό, η αγάπη και η ειρήνη. Φυσικά, υπάρχουν διαφορές στον τρόπο λατρείας και στους κανόνες των δύο Εκκλησιών, αλλά η βασική αρχή για αγάπη και ειρήνη είναι πανομοιότυποι.

- Όλες οι θρησκείες προβάλλουν τα ίδια «πιστεύω» για αγάπη και ειρήνη; Ποιες είναι οι βασικές διαφορές; Είναι μόνο θέμα τρόπου λατρείας;

- Εμείς πιστεύουμε στο Βούδα, ο οποίος ήταν ένας Ανώτερος Άγιος Άνθρωπος που ενέπνευσε το λαό μας.

- Τι πιστεύετε για τη μετά θάνατο ζωή;

- Ουσιαστικά δεν μπορούμε να πούμε με απόλυτη βεβαιότητα τι γίνεται μετά το θάνατο. Μπορούμε μόνο να κάνουμε υποθέσεις ότι ίσως να υπάρχει μετενσάρκωση, αλλά κανένας δεν μπορεί να γνωρίζει με απόλυτη βεβαιότητα. Γι' αυτόν το λόγο επικεντρωνόμαστε περισσότερο σε αυτή τη ζωή και στο πόσο καλοί άνθρωποι είμαστε σε αυτή τη ζωή. Η ανταμοιβή είναι η ειρήνη και η ηρεμία. Συνεπώς, η επιλογή είναι στα χέρια μας. Το πιο σημαντικό για μας είναι η αυτή τη ζωή.

- Ποιο θεωρείτε το μεγαλύτερο αμάρτημα για ένα βουδιστή;

- Για εμάς υπάρχουν οι ανθρωπίνι ηθικοί κανόνες. Δεν είναι θέμα θρησκείας αλλά ανθρωπίνης ύπαρξης.

Η αφαίρεση ζωής, η κλοπή, η προσβολή της ανθρωπίνης ύπαρξης είναι κανόνες του ανθρώπου, όχι μόνο του Βουδισμού. Είναι ο νόμος του ανθρώπου, όπως το ονομάζουμε εμείς και όχι ο νόμος του Βουδισμού.

- Τι μήνυμα θέλετε να στείλετε στους λαούς των άλλων θρησκειών;

- Όλοι οι λαοί ζούμε σε διαφορετικές χώρες, πιστεύουμε σε διαφορετικές θρησκείες και μιλούμε διαφορετική γλώσσα, έχουμε διαφορετική ιδεολογία και κουλτούρα, αλλά έχουμε το πιο σημαντικό κοινό. Ανήκουμε όλοι στην ανθρωπίνη φυλή, έχουμε τους ίδιους φόβους και τις ίδιες επιθυμίες. Ερχόμαστε και φεύγουμε από αυτόν τον κόσμο με τον ίδιο τρόπο. Ο Βουδισμός λέει ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι.

Πηγή: <http://www.sigmalive.com/archive/simerini/news/religion/87864p>

- Εναλλακτικά:

«Τοποθέτηση απέναντι στο κείμενο»

1. Ποιμαντική του «Περιθωρίου»

Η Εκκλησία από τη φύση της, ως κοινωνία των ετεροτήτων, καταφάσκει τη μοναδικότητα και ιδιαιτερότητα του κάθε προσώπου και την αναδεικνύει σε όρο κοινωνίας.

Αποτελεί εικόνα του Τριαδικού Θεού η Εκκλησία, στον τρόπο με τον οποίο συνδέει τις προσωπικές ετερότητες σε ένα σώμα.

Η πνοή του Αγίου Πνεύματος μαρτυρείται με την άρση των αντιφάσεις των εντάσεων, με την κατάφαση των ιδιαιτέρων χαρισμάτων κάθε ετερότητας και την αποκατάσταση των ορίων της ετερότητας σε όρους κοινωνίας και ενότητας. Ότι στα στοιχεία της προσωπικής ταυτότητας ο «κόσμος» εκτιμά και αξιολογεί ως πολύτιμο, όταν κλείνεται στο στενό ωφελιμιστικό πλαίσιο του ατομοκεντρισμού, γίνεται κατάρα για τούς «άλλους». Ότι πάλι κατηγοριοποιεί ως «παράξενο», «κακό», «άσχημο», μη «καθώς πρέπει» κτλ. (για το οποίο στιγματίζονται και περιθωριοποιούνται τα υποκείμενα - φορείς του) γίνεται κατάρα γι' αυτούς και για ολόκληρη την κοινωνία. Αντιθέτως, η κατάφαση των στοιχείων της προσωπικής

ταυτότητας, η αποδοχή τους ως χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος, η ευχαριστιακή αναφορά «πάντων ένεκεν» και η μεταποίησή τους σε λειτουργήματα και διακονήματα διά του εκκλησιασμού τους, τα αποδεικνύει σε ευλογία για τον ίδιο το φορέα τους, την Εκκλησία και την ευρύτερη κοινωνία.

Βαρριάς, Α. (2010). Η Ποιμαντική του 'Περιθωρίου'. Στο Θεολογία (ΠΑ', 2010), 2, σσ. 226-228.

2. Το μεταναστευτικό πρόβλημα

[...] Ο μετανάστης είναι πρόκληση για την γνησιότητα της ιερατικής, χριστιανικής, και ανθρώπινης αυτοσυνειδησίας μου και τούτο γιατί εγώ πέρα από κάθε άλλον γνωρίζω ότι το μέτρο της ανθρώπινης αξίας είναι η Ενανθρώπιση του Θεού. Γιατί περισσότερο από κάθε άλλον οφείλω να θυμάμαι ότι αυτός ο μετανάστης μπορεί να είναι ένας από αυτούς που θα έλθει από ανατολών και δυσμών και θα ανακληθεί στην Βασιλεία του Θεού και εγώ ως υιός της Βασιλείας να μείνω απ έξω. Ο λόγος και η πράξη του Χριστού δεν αφήνουν περιθώρια για την όποια διαπραγμάτευση αυτής της αλήθειας. Δεν μπορούμε να διαπραγματευθούμε αυτήν την αλήθεια στο όνομα κανενός εθνικισμού, η οποιουδήποτε άλλου "-ισμού".

Ο άνθρωπος, ο κάθε άνθρωπος είναι κατ' εικόνα Θεού δημιουργημένος. Δεν είναι ένα ωραίο ζώο για το οποίο διεκδικούμε λίγο περισσότερο σανό, αλλά ένα πρόσωπο που έχει κληθεί να υπερβεί την θνητότητα του και να γίνει μέτοχος της Θείας ζωής. Το όραμα της Εκκλησίας είναι "μία ποιμνη, Εις ποιμήν". Και σε αυτή την ποιμνη χωράνε όλοι ακόμη και οι μετανάστες. Είναι μια κοινωνία όπου όλοι αλληλοπεριχωρούνται εν αγάπη, όπου ο άλλος είναι η χαρά μου και όχι η κόλασή του.

3. Ποιός είναι ο μετανάστης

Θα ερωτήσει κάποιος. Για ποιόν μετανάστη μιλάμε; Για τον κάθε μετανάστη, και τον καλό και τον κακό. Για τον άνθρωπο και όπως διαμορφώθηκε μέσα στις συνθήκες της ζωής που έζησε. Ο καθένας είναι πρώτα άνθρωπος, μέτοχος της κοινής των ανθρώπων φύσεως. Ο καθένας είναι ένα πρόσωπο μοναδικό και ανεπανάληπτο. Ο κάθε άνθρωπος για τον Θεό είναι μοναδικός. Ελάτε λοιπόν τώρα να δούμε τον συγκεκριμένο άνθρωπο και να τον αντιμετωπίσουμε. Να τον γνωρίσουμε πρώτα. Να βρούμε τον τρόπο να επικοινωνήσουμε μαζί του. Να αντιμετωπίσουμε τα πρώτα άμεσα προβλήματα του. Να του εξηγήσουμε τους όρους και τις συνθήκες της κοινής ζωής όλων μας. Να σταθούμε και να τον κάνουμε να σταθεί και αυτός με ευθύνη απέναντι στην ζωή του, απέναντι στη ζωή μας απέναντι και στην παραβατικότητα του. [...]

5. Αδιαπραγμάτευτη για την Εκκλησία η αξία του ανθρώπινου προσώπου.

Εάν υπάρχει κάτι που πρέπει να το πούμε πολύ καθαρά είναι ότι για την Εκκλησία είναι αδιαπραγμάτευτη η αξία του ανθρώπινου προσώπου. Είπα και στην αρχή ότι το μέτρο αυτής της αξίας είναι η Ενανθρώπιση του Θεού. Το ότι ο Θεός γίνεται άνθρωπος φανερώνει την μοναδικότητα και την αξία του ανθρώπου. Εάν αυτό το μέτρο χαθεί τότε τι μένει σαν μέτρο της ανθρώπινης αξίας; Τότε τι είναι ο άνθρωπος; Είναι ένα ωραίο ζώο που διεκδικούμε γι' αυτόν περισσότερο σανό η τελικά ένα σωρό από σκουπίδια; Όταν αρνούμεθα την θεία καταγωγή του

ανθρώπου και το θεοειδές του ανθρώπινου προσώπου μήπως προσφέρουμε ένα ιδανικό ιδεολογικό στήριγμα στην εκμετάλλευση του ανθρώπου και τον ευτελισμό του;

Ιωάννου, Παύλος, Μητροπολίτης Σισανίου και Σιατίστης (2013). Το μεταναστευτικό πρόβλημα.

Στο <http://blogs.auth.gr/moschosg/2013/01/24/%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF-%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B2%CE%BB%CE%B7%CE%BC%CE%B1-h-%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%AE%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7/>

[3. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί το κείμενο από την προηγούμενη δραστηριότητα με τη συνέντευξη του βουδιστή [Από το κυπριακό portal Sigmalive:

<http://www.sigmalive.com/archive/simerini/news/religion/87864>]

Εφαρμόζοντας:

«Έντεχνος συλλογισμός (Artful thinking): Συνδέοντας, επεκτείνοντας, προκαλώντας»

1. Πίνακας ζωγραφικής: **Η Κραυγή** του Νορβηγού ζωγράφου Έντβαρτ Μουνκ

Edvard Munch, *Skrik* (Η κραυγή) (Εθνική Πινακοθήκη της Νορβηγίας, Όσλο), 1893

Πηγή:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%88%CE%BD%CF%84%CE%B2%CE%B1%CF%81%CF%84_%CE%9C%CE%BF%CF%85%CE%BD%CE%BA#/media/File:The_Scream_by_Edvard_Munch,_1893_-_Nasjonalgalleriet.png

- Εναλλακτικά:

«Θέατρο Φόρουμ» και «παγωμένη εικόνα»

1. Υλικό για το Θέατρο Φόρουμ:

α) http://dide-anatol.att.sch.gr/perival/FAKELLOS_MIKRES-SKINES/indexMIKRES-SKINES.htm.

β) http://dide-anatol.att.sch.gr/perival/FAKELLOS_DIAFYGES/theatro%20forum21.5_low.pdf